

Komorová národohospodářská prognóza

říjen 2024

	2024	2025
Vybrané složky poptávky (r/r, stálé ceny, %)		
HDP	0,9	2,8
Spotřeba domácností	2,5	3,1
Spotřeba vlády	2,6	1,8
Tvorba hrubého fixního kapitálu	0,1	2,7
Export	1,7	6,4
Import	0,3	6,0
Příspěvky k růstu HDP (stálé ceny, procentní body)		
Spotřeba domácností	1,2	1,5
Spotřeba vlády	0,5	0,3
Fixní investice	0,0	0,7
Změna stavu zásob	-1,9	-0,4
Čistý export	1,1	0,7
Průmysl a maloobchod (r/r, stálé ceny, %)		
Průmyslová produkce	-0,8	3,3
Maloobchodní tržby	4,0	2,9
Veřejné rozpočty (konec roku, % HDP)		
Saldo veřejných rozpočtů	-3,1	-2,4
Dluh vládního sektoru	43,5	44,2
Trh práce a mzdy (%)		
Nezaměstnanost dle ČSÚ (roční průměr)	2,8	3,0
Nezaměstnanost dle MPSV (roční průměr)	3,8	3,9
Nominální průměrná mzda (r/r)	6,3	5,6
Reálná průměrná mzda (r/r)	3,8	3,2
Vývoj cen (roční průměr, %)		
CPI inflace	2,5	2,3
Vnější vztahy (konec roku)		
Obchodní bilance (mld.)	185	150
Obchodní bilance (% HDP)	2,3	1,8
Běžný účet PB (mld.)	90	100
Běžný účet PB (% HDP)	1,1	1,2
Měnové podmínky (roční průměr)		
EUR/CZK	25,0	24,8
2W repo sazba (%)	5,13	3,7

Rok 2024

Po energetické krizi vyvolané ruskou agresí na Ukrajině, která uvrhla českou ekonomiku do recese, a navázala tím na pandemii Covid-19, z které se česká ekonomika pouze obtížně zotavovala, dochází v roce 2024 ke znovunastolení ekonomického růstu. Národní hospodářství ale nadále zůstává v zajetí externích faktorů, které jsou hlavním důvodem omezeného růstu ekonomiky. Ke slabé zahraniční poptávce se přidaly rozsáhlé záplavy, které vedle přímých škod na majetku domácností i firem poškodily také dopravní infrastrukturu, telekomunikační a datovou infrastrukturu nebo distribuční soustavy elektřiny, plynu a tepla. Do zhoršeného růstu ekonomiky se povodně propíší také skrze narušení dodavatelsko-odběratelských řetězců, a ovlivní tím i firmy povodněmi přímo nezasažené. Oproti předchozí prognóze z března proto zhoršujeme výhled ekonomiky pro rok 2024 a očekáváme meziroční růst reálného HDP o 0,9 % (vs. 1,3 % v předchozí prognóze).

Nadále očekáváme, že hlavním prorůstovým faktorem bude obnovená spotřeba domácností, která se meziročně zvýší o 2,5 %, a její příspěvek k růstu HDP tak bude odpovídat 1,2 p. b. To souvisí především s navrácením tempa růstu spotřebitelských cen do mezí inflačního cíle České národní banky. S ohledem na průběžný vývoj indexu spotřebitelských cen očekáváme, že roční průměr inflace bude nižší, než jsme předpovídali v předchozí prognóze. Dle našeho odhadu inflace v letošním roce bude činit 2,5 % (vs. 2,7 % v předchozí prognóze). Vedle toho v nové prognóze také předpokládáme lehce vyšší růst nominální průměrné mzdy, a to 6,3 % (vs. 6,1 % v předchozí prognóze). Díky tomu reálná průměrná mzda poroste vyšším tempem odpovídajícím 3,8 % (vs. 3,4 % v předchozí prognóze), což podpoří ochotu domácností nakupovat a spotřebovávat statky. V důsledku by tak mělo dojít k nárůstu maloobchodních tržeb o 4,0 %. Hlavním důvodem růstu mezd zůstává napjatý trh práce, který staví zaměstnance do silné vyjednávací pozice. Poptávka po pracovní síle přitom navzdory slabšímu ekonomickému růstu zůstává relativně silná. Nezaměstnanost by v tomto roce mohla dosáhnout 2,8 % dle metodiky ČSÚ, resp. 3,8 % dle metodiky MPSV.

Očekáváme, že spotřeba vlády přispěje k růstu HDP 0,5 p. b., kde na jedné straně na spotřebu vlády ve směru dolů působí úsilí o konsolidaci veřejných financí, na druhé straně ale ve směru silnější spotřeby vlády budou působit výdaje související s povodněmi. To je také logickým důvodem pro změnu predikovaného vývoje veřejných rozpočtů.

Silný negativní příspěvek změny zásob (-1,9 p. b.) je především výsledkem akumulace zásob v minulých obdobích z důvodu problémů v odběratelsko-dodavatelských řetězcích a jejich následného rozpouštění.

S ohledem na zvýšené úrokové sazby České národní banky, přetrvávající geopolitickou nejistotu a pozvolné oživení poptávky zůstanou firmy v tomto roce v investicích opatrné. Tvorba hrubého fixního kapitálu dle našeho odhadu meziročně vzroste o 0,1 % a její příspěvek k růstu HDP tak bude nepatrný (0 p. b.).

Vedle spotřeby domácností shodně jako v předchozí prognóze očekáváme, že druhým pilířem ekonomického růstu bude export. Předpokládali jsme, že především v druhé polovině roku bude docházet k nárůstu vývozu v souvislosti s tím, jak dojde ke zrychlení ekonomického růstu v eurozóně – především v Německu, které je pro Českou republiku hlavním obchodním partnerem. Data přicházející z německé ekonomiky však naznačují, že její oživení pravděpodobně bude výrazně slabší, než bylo původně odhadováno. Přesto ale očekáváme, že vývozy významně přispějí k růstu české ekonomiky. Export podpoří také kurz koruny vůči euru, jehož roční průměr odhadujeme na 25 korun za euro. Zároveň se firmám dle informací z členské základny daří dobývat nové trhy, které jim umožňují kompenzovat slabší poptávku z Německa a dalších tradičních obchodních partnerů. Čeští exportéři i v náročných ekonomických podmínkách dokáží zachovat svou konkurenceschopnost a jejich produkty jsou v zahraničí stále žádané. Pozitivně tak přispívají k výkonnosti ekonomiky. Příspěvek čistého exportu by proto dle našeho odhadu mohl činit 1,1 p. b.

S ohledem na ekonomická data jak z českého průmyslu, tak ze zahraničí se náš původní odhad růstu průmyslové produkce ze začátku roku (1,3 %) ukázal jako příliš optimistický. V aktualizované prognóze očekáváme, že průmyslová produkce meziročně poklesne o 0,8 %.

Rok 2025

V následujícím roce očekáváme, výrazné zrychlení růstové dynamiky české ekonomiky. Meziroční růst reálného HDP by dle našeho odhadu mohl dosáhnout 2,8 %. Očekáváme, že v příštím roce bude pokračovat desinflační proces a tempo růstu spotřebitelských cen bude odpovídat 2,3 %. Solidním tempem porostou také mzdy, a to jak v nominálním (5,6 %), tak v reálném vyjádření (3,2 %). Očekáváme, že společně s tím, jak se části domácností podaří stabilizovat svou finanční situaci a obnovit své finanční rezervy, bude růst také jejich spotřeba. Spotřeba domácností tak bude růst rychleji než v letošním roce. Meziročně vzroste o 3,1 % (což odpovídá příspěvku k růstu HDP 1,5 p. b.). Trh práce i v příštím roce zůstane napjatý. Nárůst nezaměstnanosti bude pouze velmi mírný (0,1 až 0,2 p. b. v závislosti na metodice) a lze ho považovat spíše za přiblížení rovnovážným hodnotám.

Posílení poptávky a pokles úrokových sazeb podpoří také ochotu firem investovat. Očekáváme, že fixní investice firem meziročně vzrostou o 2,7 % a jejich příspěvek k růstu HDP tak bude odpovídat 0,7 p. b. Významný kladný příspěvek bude mít také čistý export (0,7 p. b.), který na jedné straně podpoří silnější zahraniční poptávka, na

druhé straně na něj ale bude negativně působit růst dovozů související mimo jiné s dalším růstem spotřeby domácností. Vývoj zahraničního obchodu ovlivní také kurz koruny vůči euru, jehož průměr pro příští rok odhadujeme na 24,8 koruny za euro.

Je však třeba zdůraznit, že vývoj v příštím roce je zatížen řadou nejistot a rizik, především ve směru dolů. Rozhodující bude, kdy a v jaké síle se dostaví ekonomické oživení v Německu, jak silná bude zahraniční poptávka ze zbytku eurozóny nebo jak se bude vyvíjet válka na Ukrajině. Rizikem je dále situace na Blízkém východě, která může dále eskalovat do podoby se zásadním negativním vlivem na světovou ekonomiku. Vliv může mít také ekonomická situace v Číně, která se potýká s problémy na realitním trhu. Případná tamní ekonomická krize by s ohledem na to, že Čína je pro západní ekonomiky významným obchodním partnerem (ať už v oblasti exportu, nebo importu), mohla zásadním způsobem přímo i nepřímo ovlivnit také výkonnost českého národního hospodářství.

Pokud jde o domácí vlivy, mnohé bude záležet i na rychlosti obnovy regionů zasažených letošními zářijovými povodněmi a na případných fiskálních efektech opatření vlády účinných ve volebním roce.

O prognóze

Hospodářská komora soustavně sbírá dvakrát ročně informace o podnikatelském sektoru v ČR v rámci tzv. Komorového barometru. Kromě toho pravidelně pořádá mezi svými 16 tisíci členy řadu dalších šetření zaměřených na aktuální témata. Zpětnou vazbu o současném a očekávaném vývoji ekonomiky Hospodářská komora dále získává v rámci svých 28 odborných sekcí, sdružujících podnikatele a experty k dané problematice, na setkáních zástupců Hospodářské komory s čelnými představiteli firem v jednotlivých krajích nebo například také v rámci komorové poradny.

Hospodářská komora je jediným zákonným zástupcem podnikatelů v České republice a svou jedinečnou regionální strukturou i pestrým odvětvovým zastoupením je jim blíže než státní správa či prognostické útvary velkých společností. I to je důvod, proč Hospodářská komora od roku 2017 publikuje vlastní prognózu hlavních makroekonomických ukazatelů vývoje České republiky a za tím účelem spojila své síly s profesionály z České spořitelny včetně jejich technického instrumentária v podobě modelu všeobecné ekonomické rovnováhy.